

8.6.2022

LÄKARAVTALETS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH GRÄNSFALL

I denna promemoria redogörs närmare för tillämpningsområdet och gränsdragningen i vissa särfall. När en befattning förutsätter medicinsk, odontologisk eller veterinärmedicinsk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för läkaravtalet (LÄKTA).

Det har i fråga om vissa enskilda befattningar förekommit oklarheter om vilka läkar-, tandläkar- och veterinäruppgifter som omfattas av LÄKTA och vilka som omfattas av AKTA.

Valet av tillämpligt kollektivavtal står mellan läkaravtalet och AKTA. SH-avtalet tillämpas inte.

1 Bestämmelsen om tillämpningsområde i läkaravtalet (LÄKTA 2022–2025) och dess förhållande till AKTA

Läkaravtalet tillämpas på den som utför läkar-, tandläkar- och veterinäruppgifter.

I läkaravtalet 2022–2025 beskrivs tillämpningsområdet på följande sätt:

§ 1 Tillämpningsområde

Detta tjänste- och arbetskollektivavtal, nedan kallat LÄKTA, tillämpas på läkare och tandläkare inom social-, hälso- och sjukvården samt veterinärer inom veterinärvården, miljö- och hälsoskyddet och miljövården vilka är anställda av en kommun eller samkommun, om inte något annat bestäms här eller i något annat tjänste- eller arbetskollektivavtal.

Tillämpningsanvisning

Detta tjänste- och arbetskollektivavtal tillämpas när läkar-, tandläkar- eller veterinäruppgifter utförs och/eller när uppgiften förutsätter medicinskt, odontologiskt eller veterinärmedicinskt kunnande. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

Den terminologi som använts i detta tjänste- och arbetskollektivavtal och dess bilagor (t.ex. legitimerad läkare, läkare med allmänläkarrättigheter) beskrivs närmare i tillämpningsbilagan till allmänna delen.

Bestämmelsen om läkaravtalets tillämpningsområde innehåller inte något krav på att dessa uppgifter ska utgöra merparten av arbetsuppgifterna. Om arbetsgivaren fastställt att det i en befattning ingår uppgifter enligt LÄKTA, ska läkaravtalet tillämpas på befattningen.

AKTA är ett allmänt avtal inom kommunsektorn. Från dess tillämpningsområde har avgränsats den personal som omfattas av något annat kollektivavtal inom kommunsektorn, till exempel läkaravtalet. (Se AKTA 2022–2025, Allmän del § 1). När man

8.6.2022

avgör vilket kollektivavtal som ska tillämpas på läkare, tandläkare och veterinärer står valet mellan bestämmelserna i LÄKTA och AKTA.

2 Läkavtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen

Avsaknaden av en lönepunkt i avtalet innebär inte att befattningen inte kan omfattas av LÄKTA. Läkavtalet omfattar även befattningar som saknar lönepunkt, till exempel ledande läkare¹. Dessutom kan det finnas andra befattningar som omfattas av LÄKTA, även om de inte nämns särskilt i bestämmelsen om tillämpningsområde eller tillämpningsanvisningarna för lönesättningsbestämmelserna i bilagorna 1–5.

På anställda som står utanför lönesättningen tillämpas också bilagorna till läkavtalet i enlighet med bilagornas tillämpningsområde (se LÄKTA kap. I Allmän del § 2 mom. 3).

3 Hur behörighetsvillkoren och befattningens innehåll påverkar valet av avtal

De befattningar eller tjänster som omfattas av läkavtalet förutsätter att personen har rätt att utöva yrke som läkare, tandläkare eller veterinär. Läkavtalet tillämpas om befattningens innehåll hänför sig till medicin, odontologi eller veterinärmedicin.

Till läkavtalet hör också medicine och odontologie studerande som tillfälligt får vara verksamma i läkar- eller tandläkaruppgifter under tillsyn av en legitimerad läkare eller tandläkare samt veterinärmedicin studerande som temporärt får utöva veterinäryrket. Se närmare definitioner av de studerande i bilagan med tillämpningsanvisningar för den allmänna delen av läkavtalet.

Amanuenserna har överförts till läkavtalet 1.5.2022.

Även om behörighetsvillkoren för en tjänst/befattning inte förutsätter läkarexamen, tandläkarexamen eller veterinärexamen, men uppgiftsbeskrivningen för den som valts till tjänsten eller befattningen omfattar uppgifter som hänför sig till medicin, odontologi eller veterinärmedicin, är det läkavtalet som ska tillämpas.

4 Gränsfall

4.1.1 Olika ledningsuppgifter och beaktande av organisationshierarkin

På läkare, tandläkare och veterinärer som arbetar i olika ledningsuppgifter på olika nivåer tillämpas i regel läkavtalet. Ett undantag utgörs av de direktörer med läkar-, tandläkar- eller veterinärrättigheter som arbetar i de allra högsta ledningsuppgifterna. De omfattas av AKTA. Hit hör till exempel verkställande direktörer, biträdande stadsdirektörer, vice verkställande direktörer, samkommundirektörer, direktörer för sjukvårdsdistrikt och välfärdsområdesdirektörer.

¹I bilagorna till läkavtalet har vissa befattningar ställts utanför lönesättningen 1.3.2008. Avsikten var dock då att befattningarna fortfarande ska omfattas av tillämpningsområdet för LÄKTA. Samtidigt har det till tillämpningsanvisningarna för bestämmelserna om lönesättning i bilagorna införts omnämmanden om dessa befattningar utanför lönesättningen.

8.6.2022

I lagstiftningen föreskrivs att det vid enheter inom hälso- och sjukvården måste finnas vissa ledningsbefattningar² som kräver medicinsk utbildning. De omfattas av LÄKTA. Beteckningen är i allmänhet chefsöverläkare. Även förvaltningsöverläkare och förvaltningsövertandläkare omfattas av läkaravtalets tillämpningsområde.

Arbetsgivarna benämner sina förvaltningsnivåer och ledningsposter på olika sätt. Tjänstebeteckningen i sig anger dock inte befattningens innehåll eller ställning i organisationen. Man måste separat för varje arbetsgivare granska när det är fråga om en sådan administrativ ledningsbefattning som hör till tillämpningsområdet för AKTA i stället för LÄKTA, även om personen har en läkarexamen, tandläkarexamen eller veterinärexamen. I sådana fall är det vanligtvis fråga om administrativa ledningsbefattningar där huvuduppgiften är att leda hela resultatområdet, men inte att leda verksamheter eller uppgifter inom medicin, odontologi eller veterinärmedicin.

En befattning hör till tillämpningsområdet för LÄKTA, om det i uppgifterna ingår ledning av medicinsk, odontologisk eller veterinärmedicinsk substans, annat administrativt arbete som omfattas av LÄKTA och i vissa fall även kliniskt arbete.

4.1.2 Utvecklings-, forsknings- och andra projektuppgifter

Tillämpningen av läkaravtalet bestäms utifrån uppgifterna och inte utifrån tjänstebeteckningen. En del tjänstebeteckningar är sådana att det utifrån dem inte går att avgöra om befattningen hör till tillämpningsområdet för LÄKTA eller AKTA. Som tjänstebeteckningar används till exempel utvecklings- eller projektchef, utvecklings- eller projektdirektör eller sakkunnig. När utvecklings-, forsknings- eller andra projektuppgifter förutsätter medicinsk, odontologisk eller veterinärmedicinsk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för LÄKTA.

4.1.3 Tillfälliga uppgifter som läkare, tandläkare eller veterinär som omfattas av AKTA

Om någon som omfattas av AKTA, till exempel sektordirektören, på eget initiativ sporadiskt har jour eller utför andra läkaruppgifter, omfattas han eller hon fortfarande av AKTA, men eventuella ersättningar för arbetet betalas i enlighet med LÄKTA (t.ex. jourersättningar eller åtgärdsarvoden).

Om arbetsgivaren har skrivit in i tjänsteförordnandet att uppgifter som hör till LÄKTA ska utföras åtminstone vid behov eller om detta har avtalats i arbetsavtalet, hör befattningen till tillämpningsområdet för LÄKTA.

5 Förberedelser inför överföringen till välfärdsområdena

Välfärdsområdena inleder verksamheten 1.1.2023. Läkaravtalet och AKTA tillämpas i enlighet med principen om överlåtelse av rörelse till en början också i välfärdsområdena.

För att underlätta överlåtelsen av rörelse är det ändamålsenligt att nu fästa vikt vid att kollektivavtalen tillämpas på personalen i enlighet med bestämmelserna om tillämpningsområde och att lönesättningen i dem iakttas.

² Enligt 57 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska det vid varje verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården finnas en ansvarig läkare. Den ansvariga läkaren ska leda och övervaka hälso- och sjukvården vid verksamhetsenheten.